

Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus

NOF OA
Postboks 1041 Sentrum
0104 OSLO
Org.nr. 975 615 308
Bank 7058.05.99611
leder@nofoa.no
www.nofoa.no

Til

Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Miljøvernavdelingen
v/ Tore Bjørkøyli / Maren Esmark

Deres ref.nr.: 2010/19961 M-NA

Vårt ref.nr. sak/194

Oslo, 17. oktober 2011

Høringssvar vedrørende UTARBEIDELSE AV FORVALTNINGSPLAN FOR VERNEOMRÅDER I INDRE OSLOFJORD MED VERNEFORMÅL SJØFUGL – MELDING OM OPPSTART

NOF OA (Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus) har følgende kommentarer til forvaltningsplan for sjøfuglvern i indre Oslofjord.

Innledning

Det er kanskje litt misvisende å kalle dokumentet «*Forvaltningsplan for sjøfuglreservatene i Oslo og Akershus*»? Ingen av områdene er per definisjon sjøfuglreservater. Tittelen på sjøfuglbrosjyren endret navn flere ganger under arbeidsprosessen, inntil vi landet på *Vern av sjøfugl i indre Oslofjord*. Foreslår følgende tittel: ***Forvaltningsplan for verneområdene for sjøfugl i Oslo og Akershus***. Uttrykket sjøfuglreservater brukes også flere steder i brødteksten, og det bør kanskje også endres.

Kommentarer til planen

Ved innledning av kapittel 3 burde også alkefugl nevnes, siden det er en betydningsfull gruppe sjøfugl, også i indre Oslofjord (selv om alke, lomvi etc. ikke hekker her).

I **punkt 3.1** står det at enkelte måker blir igjen over vinteren, og at svartbak er den eneste stasjonære måkearten. Det er nok ikke helt korrekt. Ifølge vår observasjonsdatabase på nofoa.no observeres gråmåke ca. 3 ganger oftere enn svartbak, uansett årstid, med større antall for hvert observasjonstilfelle, også om vinteren (f.eks. mer enn 700 på Vippetangen 31. januar i år). Det er ikke uvanlig med flokker på flere hundre individer av gråmåke i indre Oslofjord selv under de kaldeste månedene. Disse er riktignok ikke nødvendigvis stasjonære, men det er kanskje ikke vinterens svartbaker heller. Noe fiskemåke og en og annen hettemåke blir også sett hele vinteren.

I **punkt 3.2.2** om **oljeutslipp** står det at *Oljeutslipp i Oslofjorden i vinterhalvåret vil normalt ha langt mindre effekt enn i sommerhalvåret, fordi de fleste av sjøfuglene trekker sørover om vinteren*. Det er uklart hva som menes med *effekt*. Det er nok bedre å si at et oljeutslipp vinterstid vil ha *mindre omfang*. Dette gjelder spesielt indre Oslofjord, og det bør spesifiseres (forholdene lenger ut i fjorden er annerledes, med mange individer sjøfugl vinterstid). Det er også viktig å få med seg at selv om omfanget ikke blir like stort ved et oljeutslipp vinterstid, så vil hvert individ være langt mer utsatt, og den prosentvise andelen døde individer vil nok være høyere om vinteren.

Tabell 3-1 livshistoriedata. NOF OAs «tellekorps» (Bergan & Andersen) nevner at siland ikke hekker medio mai, men heller medio juni. Hekketida varierer fra begynnelsen av mai helt sør i landet til ut juni lengst i nord. I vår observasjonsdatabase foreligger kun noen få rapporter om pullus av siland i juni; de aller fleste rapporter viser ikke til unger før ut i juli. Det kan indikere at siland i indre Oslofjord ikke legger egg før tidligst i andre halvpart av mai eller ved månedskiftet mai–juni (selv om tidligste observasjon av siland med pullus er 5. juni – altså gikk det parett til hekking i begynnelsen av mai).

Om størrelsen på kull av ærfugl og hvitkinngås nevnes (Bergan & Andersen) at ærfugl som oftest har lavere antall egg, og at hvitkinngås ofte har større kull enn tallene oppgitt i høringsnotatet. Tallene i høringen kommer fra litteraturen (er også å finne i faktaarkene på birdlife.no), men mange års telling og merking av hvitkinngås i Oslo og Akershus kan tyde på at litteraturen ikke er helt korrekt.

I **punkt 3.2.5 Fremmede arter**, nevnes særlig mink og rynkerose. Vi støtter tiltak for å begrense eller (helst) fjerne slike arter. Det nevnes dog ingenting om at minst en av sjøfuglartene også er fremmed i norsk natur: *kanadagåsa*. NOFs policy er at den ikke er ønsket. Vi vil derfor støtte tiltak for å holde bestanden på et minimum. Når det gjelder hvitkinngås er problematikken litt spesiell i vår region, men det er neppe tvil om at mye av den store bestanden av hvitkinngås i indre Oslosjørd stammer fra Ekeberg. Vi støtter derfor tiltak for å hindre at bestanden får utvikle seg fritt.

Punkt 3.2.6, om gjengroing av hekkeområder. Verneplanen virker noe overdrevent fokusert på å holde igjen buskvegetasjon. Stedegne planter som spres på en naturlig måte må anses som en del av naturens gang, og ikke hindres for enhver pris. En bør derfor utvise forsiktighet når det gjelder slike tiltak, og kun utføre tynning og fjerning av busker der det ses på som en ren trussel mot den type biomangfold som er ønskelig å opprettholde.

Siste avsnitt i **punkt 3.3.3**. Det står: *Særlig hvitkinngås har hatt en voldsom økning de senere år og hekkebestanden talte 284 par i 2011, mer enn tre ganger så mange som for grågås (81 par i 2011). Både i ytre Oslofjord og langs Skagerrakkysten er det observert en tilsvarende økning i grågåsbestanden.* Her er det antagelig en skrivefeil, slik at det skal stå hvitkinngås i siste del av setningen?

Avsnitt 5 Målsetninger og tiltak støttes. Når det gjelder dilemmaet med hvorvidt en skal anse rødrev som naturlig eller ikke i verneområdene, mener vi at vern av sjøfugl helt klart må gå foran, siden dette er en mer utsatt gruppe, og rev ikke på noen måte er en sjelden eller truet art. Det nevnes dog kun felling som alternativ, kanskje er det ikke relevant å fange inn og flytte en rev? Felling av mink støttes.

De mange forslagene om **skilting** ser vi svært positivt på. Det er viktig med publikumsinformasjon, det bidrar til økt forståelse og at folk tar mer hensyn.

Vi støtter **årlige tellinger av makrellterne**. Det er viktig å følge denne arten siden den har status VU i Norsk rødliste.

Verneområdene

I listen over kildeinformasjon bør en koste på seg komplett (ikke avkortet) henvisning til sjøfuglbrosjyren: *Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Fylkesmannen i Buskerud, Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus, juni 2011*. Det er ingen grunn til å spare noen bokstaver.

Omtalene av verneområdene kunne med fordel følge samme rekkefølge og nummerering som i sjøfuglbrosjyren.

Ved de områdene som er mest utsatt for forstyrrelser, burde det i tillegg spesifiseres utsetting av **bøyer** som markerer grensen for ferdselsforbud, f.eks. for Prinseskjær, Alv, Selskjær, Langskjær m.fl.

Om vernestatus

Det er dessverre ulikt ordvalg i DNs naturbase og selve forskriftene i Lovdata. I naturbasen står det *dyrefredningsområde*, men alle dyrefredningsområdene som nevnes i høringen har status *fuglefredningsområde* i selve forskriftene. For å legge ekstra tyngdepunkt på hvorfor disse områdene er vernet, foreslår vi å skrive *fuglefredningsområde*.

Feil eller manglende vernestatus

Område 6.4 Storskjær har fått feil status. Det står biotopvernområde, mens forskriften sier fuglefredningsområde. Dette må rettes opp.

Område 6.8 Nordre Skjælholmen samt 6.13 Hvalskjæret. Vernestatus har falt ut, det skal stå naturreservat for begge.

Kommentarer til de enkelte verneområder

6.2 Småskjær

Det er **svært uheldig (!)** at Fylkesmannen røper at Håøya er hekkelokalitet for hubro og hønsehauk! Hekkelokaliteter for disse artene er skjult både på Artsobservasjoner.no og på nofoa.no, og er ifølge DNs *Retningslinjer for håndtering av stedfestet informasjon om biologisk mangfold* unntatt offentlighet. Når det gjelder hubro på Håøya kan vi kun akseptere åpenhet dersom det samtidig opprettes en spesiell verneplan, med ferdselsforbud, på samme måte som da hekkinga av havørna på Håøya ble oppdaget.

- I verneplanen for sjøfugl må ikke hekkelokaliteter for sensitive arter nevnes!

Det er noe merkelig at det i bevaringsmål for Småskjær står at «Reservatet skal ikke ha tilhold av mink i hekketiden for sjøfugl». Det er ingen begrensning til «i hekketiden» i bevaringsmålene for de andre verneområdene. Det bør stå *Reservatet skal ikke ha tilhold av mink*.

6.3 Stakaskjær og 6.4 Storskjær

Mink nevnes som et mulig problem, men er ikke nevnt i bevaringsmålene eller under tiltak.

6.7 Søndre Skjælholmen og 6.8 Nordre Skjælholmen

Det nevnes i begge tilfeller at hønsehauk er observert på øya. Det er helt unødvendig å skrive. Hønsehauk patruljerer hele fjordområdet, og det er mer eller mindre tilfeldig om eller hvor den observeres. Det er ingenting på Skjælholmene som knytter hønsehauk mer til denne enn de andre områdene.

6.9 Husbergøya

Vi støtter økt oppsyn, men er noe skeptisk til at buskvegetasjon skal «ryddes» (uheldig uttrykk, siden naturen aldri er uryddig). Vi har også dårlig erfaring med områder som skal «revegeteres». Den beste revegetering sørger som regel naturen for helt selv. Gratis.

6.21 Borøyskjær

Vi ser at Borøyskjær fortsatt heter *navnløs øy sør av Furuholmen ved Borøya* i verneforskriften. FM bør se til at dette rettes. Det er heller ikke mulig å søke på dette området i naturbasen, siden det ikke finnes noe konkret navn å søke på.

6.29 Sandholmen

Vi støtter forslaget om å mudre opp mot land.

6.33 Bleikøyalven

Forslaget om årlig strandrydding er bra. Det burde gjøres også andre steder. For eksempel som en del av den årlige Strandryddedagen, se ryddenstrand.no.

6.36 Kavringen

Det nevnes at mye storskarv kan tenkes å påvirke hekkemuligheten for småmåker på skjæret. Siden økningen av storskarv regnes som en naturlig bestandforandring, må eventuelle negative utslag hos annen sjøfugl ses på som en naturlig del, og aksepteres.

6.37 Kaffeskjær

Meget gode tiltaksforslag! Bøyer som markerer grensen for ferdselsforbud kan være nødvendig her.

Overvåkningsbehov

Punkt 7.3. Det er veldig positivt å også få andre til å rapportere om brudd på vernebestemmelsene. Dette gjelder ikke bare sjøfuglområder. Dersom SNO ønsker å arkivere slike hendelser, anbefaler vi at det opprettes en nettside hvor både andre instanser og publikum lett kan rapportere. NOF OA har en egen side for dette, men er ikke knyttet opp til noe eksternt system:

<http://nofoa.no/Sider/Aktiviteter/OAfugl.php?search=&topic=21#toppen>

Mvh

Håkan Billing
leder

